

5281
Christi Himmelfartsdag 1846
1846

Grundtvigs prædikenmanuskripter fra 1845-46, fasc. 36,
udgivet januar 2010 af Lars Toftdahl Andersen
i Grundtvig-Byens digitale bibliotek med støtte fra
Tipsmidlerne (2001) og N.F.S. Grundtvigs Fond (2010).

8 ms, 21. maj 1846

Christi Himmelfartsdag 1846

Opstandne, himmelfarne Frelser, Vorherre *Jesus Christus!* Du, som har lovet at være med dem, der holde dine Anordninger, alle Dage til Verdens Ende! o opliv og oplys os med din Aand, saa vi baade længes efter Din Nærværelse og føle at du er ikke langt fra Nogen af os, som troe paa dit Navn, men at i Dig leve og røres og ere vi, i dit velsignede Navn bede vi med Vished om Bønhørelse i Tid og Evighed: Fadervor! Du, som er i Himlene!

Ch. V. saa staae vi nu atter i Aanden med Apostlerne paa Bjerget og stirre med dem paa den Sky, som tog ham bort og høre med dem Forsikringen om, at ligesom han opfoer, saaledes skal han komme igien. Den ligger udstrakt for os, Løbebanen i det Lave, som Herren fra det Høie tilbagelagde i Tjener-Skikkelse fra Daaben i Jordan til Døden paa Korset, den ligger aaben for vore Øine, den Grav, hvori han laae afsjælet som de, der er hedenfarne og sees aldrig meer, men hvoraf han opstod seierrig den tredie Dag, og de er uudslettelige for os, som for Apostlerne, de lysende Fodspor af den Forklarede, de er uforglemmelige de fyrretive Dage, han aabenbarede sig i med klare Beviser paa hans Opstandelses Virkelighed og med klare Anordninger for det Guds Rige, som er Retfærdighed, Fred og Glæde i den Hellig-Aand!

Saaledes omtrent lyder Ordet idag fra mangfoldige Læber, for utallige Øren, thi denne Festdag, som engang syndes nærvædet at afskaffes i Christenheden, bliver nu hvert Aar høitideligere, Herrens Himmelfart, som det for ikke længe siden syndes en svar Byrde at skulle bekiende, bliver nu atter mere og mere de Christnes Roes og Trøst, saa de sige høit og gladelig med *David* og med Guds og Davids Søn: Herren sagde til min Herre: sid ved min Høirehaand, mens Jeg lægger dine Fiender under din Fodskammel! Vist nok har det i vore Dage med Mangfoldiges Ord og Bekiendelse ikke stort at betyde, thi aldrig misbrugdes Ordet grovere, aldrig kunde man mindre regne paa, at Folk troe som de tale, aldrig var det saa sædvanligt at bekiende idag hvad man nægtede igaar og vil atter nægte imorgen, aldrig holdtes og aldrig rostes og bifaldtes der saamange Taler blot for Velklangens, for et smukt Udtryks og en øiebliklig Virknings Skyld, som nu, saa, naar vi er Christne for Alvor, da lade vi os ikke skuffe af de mange smukke Ord og Talemaader og glemme fremfor Alt paa Christi Himmelfarts-Dag ingenlunde, at hvad der staaer i Dagens Evangelium, og hvad alle Christne maae troe og bekiende: Herren, som talde med dem blev optaget

Christi Himmelfartsdag 1846

til Himmelen og satte sig ved Guds Høirehaand, det strider idag som igaar med den herskende Tankegang af hardtad alle dem, som kaldes Vise og Kloge i denne Verden, og at hvad der ligeledes staaer skrevet i Dagens Evangelium og maa staae skrevet i alle Christnes Hjerter: hvo som troer og bliver døbt skal blive salig, men hvo som ikke troer, skal fordømmes, det er endnu ligesom fra Begyndelsen den store Anstødssteen for hele denne Verden, som slet ikke vil lade sig overbevise af den Helligaand om, at det er Synd ikke at troe paa *Jesus Christus* og det er en Synd, som, naar den ikke fortrydes, maae fordømme, fordi der er ikke Frelse i nogen Anden, ikke Salighed i noget Navn uden Hans.

Ja m. V. det vilde og dyriske Skrig mod Alt hvad der kaldes *Tro* paa det Hemmelighedsfulde, der ikke blot er i Himlen men ogsaa paa Jorden, ikke blot i Gud men ogsaa i

Mennesket, det Skrig kan vi i Christenheden omtrent regne for ophørt, thi saaledes, som det har lydt for vore Øren, vil det aldrig høres meer, men det gaaer naturligviis med hvad Verden kalder Tro, som med hvad den kalder Haab og Kiærlighed, og har aldrig villet nægte, at det er ingenlunde det Samme, som vi kalde saa med Apostelen *Paulus*, naar han siger: nu bliver Tro og Haab og Kiærlighed, saa naar

Christi Himmelfartsdag 1846

Verden indrømmer, at Tro maa man have, da det er Troen som flytter Bjerger, behøve vi blot at spørge: *hvad* den troer, for at høre, den anseer det for et daarligt og unyttigt Spørgsmaal, da det, efter dens Mening, ei gjør synderlig Forskiel om man troer paa Jesus Christus eller paa Muhamed som den store Prophet, da enhver bliver salig ved sin Tro.

Derfor Ch. V. vil vi i vor Christendoms og Saligheds Sag aldrig regne eller stole paa Verdens Medhold, men kun paa ham, [som] nedfoer i det Dybe og opfoer i det Høie, for at opfylde Alt, og som gav os af sin Aand, saa vi kan kiende de store Ting, som os er skiaenket af Gud i hans Navn og kan stride den gode Strid, fuldende Løbet og bevare Troen, til vi faae Livets Krone.

Hans, Vorherres *Jesu Christi* Himmelfart og Sæde ved Guds Høirehaand, det bekiende vi er nu og til Verdens Ende *Troens Prøve*, men vi lægge gladelig til, at den er *Haabets Lys* og *Kiærlighedens Triumph*.

Ja m. V. Herrens Himmelfart og Sæde ved Faderens Høirehaand, det er vor Troes Prøve, ikke blot fordi denne Verdens Viisdom netop i vore Dage kalder begge Dele umuelige og vil indbilde os, den veed langt bedre Besked med Himlen og med Faderen end han, som kom ned fra Himmelen, som var evig i Faderens Skiød og talde derfor hvad han vidste og vidnede hvad han havde seet, nei ikke blot, ikke engang især

Christi Himmelfartsdag 1846

derfor skal vi kalde Herrens Himmelfart og Sæde ved Guds Høirehaand Troens Prøve, thi vi kan jo ikke have mindste Tro paa Morgenrøden fra det Høie, som besøgte os, paa Jesus Christus, som Sønnen og Ordet, Lyset og Sandheden af Evighed, uden at smile ad deres himmelske Viisdom og evige Erkiendelse, der, ligesom vi, er af Jorden, begyndte igaar og faae Ende imorgen, og veed hverken, hvor de kom fra, eller hvor de gaae hen, nei, men Herrens Himmelfart og Sæde ved Guds Høirehaand er altid og nødvendig Troens Prøve, fordi derom kan intet Menneske vidne gyldig, derom kunde Apostlerne ikke vidne saaledes som om Herrens Ord og Gierninger, om hans Død og Opstandelse, kunde derom ikke sige: det er hvad vi saae med vore Øine og hørde med vore Øren og hvad vi med vore Hænder tog og fælde paa, thi da Skyen tog ham bort fra deres Øine, da satte den ogsaa en uoverstigelig Grændse for deres Vidnesbyrd, og dog har de ligesaavel overantvordet os Himmelfarten og Sædet ved Guds Høirehaand, som Døden og Opstandelsen blandt de første Ting, som alle Christne maae troe og bekien-
de.

Sandelig, dermed har de sat vores Tro paa Prøve, og havde de gjort det, uden udtrykkelig Befaling af ham, der veed Alt hvad der er i Mennesket, og som vidste hvad han selv kunde og vilde gjøre for de Smaa, som troe paa

Christi Himmelfartsdag 1846

ham, da havde det været grusomt og aldeles uforsvarligt, hvor fast saa end deres egen Tro var paa hvad intet Øie saae og hvad der ei opkom i noget Menneskes Hjerter.

Men de var troe Husholdere, de overantvordede Troens Ord ligesom de havde annammet det af Herren, og de gjorde det trøstigt, fordi Herren havde sagt dem, han havde et større Vidnesbyrd end deres og vilde bringe det, thi, sagde han, naar Sandhedens Aand kommer som udgaaer fra Faderen, da skal han vidne om mig, skjøndt I som var med mig fra Begyndelsen, I skal ogsaa vidne, det havde Han sagt, og det havde han efter sin Himmelfart opfyldt paa Apostlerne saa de havde i den Helligaand et større Vid-

nesbyrd end deres eget om Herrens Himmelfart og Sæde ved Faderens Høirehaand, og vidste at dette Vidnesbyrd, der ei var født med dem, kunde heller ikke døe med dem, og at alle Troende maatte føle og sande at hvor gyldigt end Menneskers Vidnesbyrd kan være, saa er dog Guds Vidnesbyrd større.

Og see m. V. derfor kan vi saa rolig see og sige, at Herrens Himmelfart og Sæde ved Guds Høirehaand er *Troens Prøve*, fordi det er ikke os selv men *Sandhedens Aand* der skal bestaae og udholde Prøven, saa vi er vis paa, at ligesom han selv kalder sig *Troens Aand*, saaledes vil Han fremfor Alt være Aanden og Kraften i *den* Deel af Troen, som ene og alene beroer paa *Hans* Vidnesbyrd, altsaa i Troen paa Vorherre Jesus Christus, som ham

Christi Himmelfartsdag 1846

der foer til Himmels, sidder ved Gud-Faders Høirehaand og skal derfra igien komme at dømme Levende og Døde!

Og kan vi nu kun være rolige for den Troens Prøve som Sandhedens almægtige Aand har paataget sig at bestaae, da er ingen Troes-Sandhed glædelig som denne, thi den er Haabets Lys og Kiærlighedens Triumph.

Ja m. V. sidder han kun virkelig i Guddoms-Glands og Herlighed over alle Himle, han som døde paa Korset, han som efter sin Opstandelse aad og drak for Apostlernes Øine, han i hvis Naglegab Thomas stak sin Finger og sin Haand i hans Side, da veed vi, hvad vi har at haabe af den Herre der elsker Næsten som sig selv og har udtrykkelig lovet sine troe Tjenere Indgang til deres Herres Glæde, thi ogsaa vi skal da visselig engang, naar det Forkrænkelige er opslugt af det Uforkrænkelige og det Dødelige af det Udødelige, møde ham i Skyen som tog ham bort, og være evig hos ham i de liflige Værelser ved Guds Høirehaand, saa vi see Ansigt til Ansigt hvad det vil sige, som vi her umuelig kan see anderledes end i Gaadespeilet.

Og endelig, er det kun sandt, som han sagde at det er godt for os, at han gik bort, godt for os, at han sidder i det Høie mens vi gaae i det Lave, og at Verden seer ham ikke mere, fordi han just derved er os allernærmest, ja uadskillelig forenet med os i

Aanden, da var det ikke blot hans Kiærligheds Triumph at han gik til Faderen hvor han var før, men det er

Christi Himmelfartsdag 1846

Kiærlighedens Triumph paa Jorden som i Himmelen, thi det er jo ogsaa hos os Kiærlighedens Triumph, naar vi føle os forenede med hvad vi elsker, skiøndt Verden synes, det er langt borte, ja, det er Kiærlighedens Triumph paa Jorden som i Himmelen, at have overvundet alle Hindringer og trods alt hvad man kalder Afstand i Ære og Værdighed, i Magt og Rigdom, i Tid og Rum, at føle sig uopløselig forbundet, uadskillelig forenet med hvad man af Hjertet har kiær, saa naar kun Troens Grundvold staaer fast, da er det aabenbar sandt, hvad troende Hjerter altid har følt, at hvad Verden kalder det urimeligste og det umueligste af Alt, hans virkelige Nærværelse i Nadveren som opfoer til Himmels og sidder ved Guds Høirehaand, og vor Delagtiggjørelse i hans Legem og Blod, det er hans og det er vores Kiærligheds Triumph, det er den salige Hemmelighed, hvori Engle ønske at indkige, og som skal aabenbares for himmelske Fyrster og Magter ved Menigheden Amen! i Vorherres Jesu Navn Amen!